

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๕๗

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๕๗

วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๗

ระหว่าง { นายพร้อมพงศ์ นพฤทธิ์ ผู้ร้อง
นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ที่ ๑ กับคณะ รวม ๑๐ คน ผู้ถูกร้อง

เรื่อง คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘

นายพร้อมพงศ์ นพฤทธิ์ ผู้ร้อง ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นประชาชน และเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ พรรคเพื่อไทย ได้ทราบการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสิบ ประกอบด้วย นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ที่ ๑ นายถาวร เสนเนียม ที่ ๒ นายอิสระ สมชัย ที่ ๓ นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย ที่ ๔ นายวิทยา แก้วภราดัย ที่ ๕ นายชุมพล จุลใส ที่ ๖ นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ ที่ ๗ นายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์ ที่ ๘ นายฉัตรกุล ธิปสุวรรณ ที่ ๙ และพระพุทธิอิสระ หรือพระสุวิทย์ ธีรธมฺโม ที่ ๑๐ ว่าได้เข้าร่วมเป็นแกนนำคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็น ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) กระทำการใช้สิทธิและเสรีภาพ

ตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยมีเจตนาร่วมกันและแบ่งหน้าที่กันทำเพื่อกระทำการขัดขวางการเลือกตั้งทั่วไป โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ กับคณะ ได้จัดให้มีการชุมนุมในนาม กปปส. ร่วมกับมวลชนกลุ่มต่าง ๆ ปิดเส้นทาง การจราจร และเข้าบุกรุกสถานที่ราชการหลายแห่ง เพื่อคัดค้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่ง กระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ. แม้ต่อมาสมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี และพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลได้แถลงยืนยันว่าจะไม่นำ ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาพิจารณาอีก แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับคณะ กลับสร้างเงื่อนไขเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ชุมนุมร่วมชุมนุมต่อไป โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะล้มล้างรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งและล้มล้าง รัฐบาลรักษาการ ฯ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ได้แก่ การเรียกร้อง ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐบาลถอนร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจาก การชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ. การร่วมกันประกาศเงื่อนไข ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้นายกรัฐมนตรีรับรองทั้งที่ย่อมทราบดีว่า การกระทำดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ การประกาศกำหนดเวลาให้รัฐบาลดำเนินการให้ร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าวพ้นจากรัฐสภาภายในวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ การประกาศให้ทุกคน ทุกบริษัท ทุกหน่วยงาน लागาน ๑ วัน และขอให้นักธุรกิจทั้งหลายหยุดจ่ายภาษี ขอให้พี่น้องประชาชน ชักธงชาติเป็นสัญลักษณ์การประท้วงทั่วประเทศ และหากพบเห็นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ให้เป่านกหวีดไล่ทันที รวมทั้งยังปลุกระดมประชาชนโดยการลาออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ผู้ร้องเห็นว่า พฤติการณ์ดังกล่าวข้างต้นของผู้ถูกร้องที่ ๑ กับคณะ มิได้มีเจตนาเพียง การคัดค้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน พ.ศ. แต่ถือเป็นการกระทำที่ปรากฏแก่ประชาชน ด้วยวาจา อันมิใช่เพื่อการแสดงความเห็นตามรัฐธรรมนูญ เป็นการกระทำที่เข้าข่ายความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๗ กรณีมิใช่การชุมนุมโดยสงบสันติอีกต่อไป ย่อมไม่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง อีกทั้งพฤติการณ์ของผู้ถูกร้องที่ ๑ กับคณะ

ได้กระทำต่อหน้าประชาชนเป็นจำนวนมาก มีการถ่ายทอดการปราศรัย และเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมช่องบลูสกายตลอดเวลา ซึ่งหากประชาชนกระทำตามย่อมทำให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและการเงินของประเทศอย่างรุนแรงอีกด้วย

ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ประกาศเป้าหมายการชุมนุมว่าต้องการล้มรัฐบาลที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี โดยได้มีการระดมประชาชนทั้งจากกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด เข้ามาร่วมชุมนุม มีการเคลื่อนขบวนผู้ร่วมชุมนุมไปยังสถานที่ราชการ และสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ เพื่อกดดันให้ข้าราชการสนับสนุนการดำเนินการของตน และให้สื่อมวลชนเสนอข่าวเข้าข้างกลุ่มของตน มีการปิดการจราจรหลายเส้นทาง และสั่งการให้ผู้ชุมนุมเข้าบุกยึดสถานที่ราชการหลายแห่ง เป็นเหตุให้ข้าราชการไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ รวมทั้งได้มีการประกาศให้จัดขบวนการเลือกตั้งทั่วไปหลายประการ ได้แก่ การให้มวลชนเข้าปิดล้อมสถานที่รับสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง พรรคการเมืองหลายสิบพรรคไม่สามารถเข้าไปยื่นใบสมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ และจับสลากหมายเลขที่จะใช้ลงคะแนนเลือกตั้งได้ และผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไม่สามารถสมัครได้ถึง ๒๘ เขตเลือกตั้ง การจัดขบวนการเลือกตั้งล่วงหน้าโดยการเคลื่อนขบวนกลุ่มผู้ชุมนุมไปตามถนนสายต่าง ๆ ที่ประกาศข้อกำหนดห้ามไว้ตามประกาศของศูนย์รักษาความสงบ (สรส.) สร้างความวุ่นวายขึ้นในหลายพื้นที่ อีกทั้งผู้ชุมนุมบางส่วนมีการพาอาวุธไปในเมือง ทางสาธารณโดยเปิดเผย มีการปิดล้อมหน่วยเลือกตั้งต่าง ๆ เพื่อไม่ให้มีการเปิดให้ลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าได้ บางหน่วยเลือกตั้งเกิดการปะทะ หรือกระทำประการอื่นใดให้เสียความสงบเรียบร้อยในทางสาธารณหรือสาธารณสถาน และต่อมาปรากฏข้อเท็จจริงว่า ศาลอาญาได้พิจารณาพยานหลักฐานแล้วอนุมัติหมายจับผู้ถูกร้องที่ ๓ กับพวก ๒ คน รวมทั้งศาลจังหวัดสมุทรสาคร ได้ออกหมายจับแกนนำ กปปส. จำนวน ๒ คน และผู้ถูกร้องที่ ๑๐ ได้นำมวลชนไปปิดล้อมที่ทำการสำนักงานเขตหลักสี่ซึ่งเป็นสถานที่เก็บหีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้ง จนวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ เกิดการปะทะกับประชาชนที่ต้องการให้นำหีบเลือกตั้งออกมา มีการใช้กำลังประทุษร้ายด้วยอาวุธหลายชนิด ยิ่งใส่ประชาชน เจ้าหน้าที่ สื่อมวลชน

- ๔ -

จนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่ชีวิตและร่างกายหลายคน และในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับคณะ และมวลชนกลุ่ม กปปส. ชุมนุมขัดขวางปิดล้อมหน่วยเลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง จนไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้ และทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหวาดกลัวอันตรายไม่ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งแต่ไม่อาจใช้สิทธิเลือกตั้งได้ทั้งในท้องที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด อีกหลายแห่ง

การกระทำความผิดกล่าวของผู้ถูกร้องทั้งสิบจึงถือเป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ร้องจึงขอใช้สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง และมีคำสั่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ต่อไป โดยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ กับคณะ ที่ได้กระทำการขัดขวางการเลือกตั้งล่วงหน้าและการเลือกตั้งทั่วไป เป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง

๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับคณะ และมวลชนกลุ่ม กปปส. เลิกกระทำการชุมนุมที่เป็น การปิดถนน ยึดสถานที่ราชการ ก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง และมีคำสั่งห้ามมิให้กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดขวางการสมัครรับเลือกตั้งและการเลือกตั้ง รวมถึงการกระทำที่มีลักษณะคล้ายกัน ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดให้มีขึ้นใหม่ แต่ให้ชุมนุมอยู่ในกรอบของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ วรรคหนึ่ง

๓. ใต้วงเงินเพื่อกำหนดมาตรการหรือวิธีการเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวด้วยการมีคำสั่งให้ ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับคณะ และมวลชนกลุ่ม กปปส. ออกจากสถานที่ราชการที่ได้ยึดไว้ และออกจากทาง สาธารณะที่เป็นย่านการค้าขายทุกแห่งที่ผู้ถูกร้องทั้งสิบกับพวกตั้งเวทีชุมนุมนั้น และมีคำสั่งห้ามกระทำการเข้ายึดสถานที่ราชการ สถานที่เอกชนแห่งอื่น ๆ อีก

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว”

พิจารณาแล้วเห็นว่า การชุมนุมตามคำร้องเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมเพื่อแสดงออกซึ่งความคิดเห็นทางการเมือง ส่วนที่มีการกล่าวอ้างตามคำร้องว่า ผู้ถูกร้องและกลุ่มผู้ชุมนุมมีพฤติกรรมกระทำผิดกฎหมายโดยการขัดขวางการสมัครรับเลือกตั้ง ขัดขวางการเลือกตั้งล่วงหน้าและการเลือกตั้งในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ รวมทั้งได้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหลายบทหลายมาตรา นั้น เป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ประกอบกับขณะนี้คณะรัฐมนตรีได้ประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่แล้ว การจะพิจารณาว่าบุคคลผู้หนึ่งผู้ใดใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง จะต้องปรากฏข้อเท็จจริงที่ชัดเจนเพียงพอถึงความมุ่งหมายและแนวทางที่น่าจะเป็นไปได้ในการให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ข้อเท็จจริงตามคำร้องจึงยังไม่มีมูลกรณีเข้าลักษณะเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ

- ๖ -

มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง กรณีจึงยังไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ วรรคสอง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

อนึ่ง นายชัช ชลวร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เห็นว่า เมื่อพิจารณาจากลายลักษณ์อักษรและเจตนารมณ์ของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๘ แล้ว รัฐธรรมนูญมุ่งประสงค์ให้เฉพาะอัยการสูงสุดเท่านั้น เป็นผู้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยตรงได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

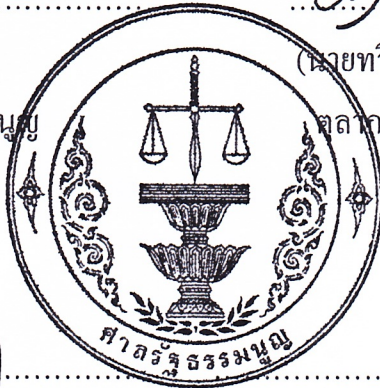
(คำสั่งที่ ๒๓/๒๕๕๗)

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายซัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ